

The original English version is the authoritative version on which this unofficial translation is based.

[Towards a Recommendation on Open Culture — 2 Pager](#)

AÇIK KÜLTÜRE İLİŞKİN BİR TAVSİYE KARARINA DOĞRU

TAROC Nedir?

Açık Kültüre İlişkin Bir Tavsiye Kararına Doğru veya TAROC (Towards a Recommendation on Open Culture), Creative Commons liderliğindeki bir topluluk girişimidir. Açık kültürün gelişmesi için gerekli değerleri, hedefleri ve mekanizmaları ortaya koyan olumlu, pozitif ve etkili bir uluslararası normatif araç ("tavsiye") geliştirilmesinde uluslararası toplumu desteklemeyi amaçlamaktadır.

Böyle bir tavsiye, daha geniş kültür ve bilgi politikası hedeflerini harekete geçirmek ve desteklemek için bir araç olarak, kültürün küresel açık paylaşımının önemini vurgulayacaktır.. Halihazırda "açık kültür"ün resmi bir tanımı yok ancak kültürel mirasa ve çağdaş yaratıcılığa geniş ve kapsayıcı erişimi içerecek şekilde tanımlanabilir.

Neden TAROC?

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) eğitim, bilim, kültür, iletişim ve bilgi alanlarında uluslararası işbirliğini teşvik etmektedir. Geçtiğimiz birkaç yıl içinde UNESCO, Açık Eğitim Kaynakları ve Açık Bilim için Tavsiye Kararları kabul etmiştir, ancak şu anda açık kültürü güvence altına alan uluslararası bir belge bulunmamaktadır.

Daha iyi paylaşım - ücretsiz, etik, eşitlikçi, kapsayıcı, sürdürülebilir, karşılıklı ve sorumlu paylaşım - herkesin kültürden faydalanmasını sağlamak için kilit bir araçtır. 2022 yılında UNESCO Mexico City MONDIACULT Deklarasyonu kültürü küresel kamu yararı olarak kabul etmiştir. Ancak, mevcut politika ortamı bu hedefi tam olarak gerçekleştirmeye elverişli değildir:

- Vatandaşlar, dünyanın her yerinde, bugünlerini anlamak ve geleceklerini yaratmak için kültürel miras kurumlarında bulunan dünyanın mirasına anlamlı bir şekilde erişim hakkına sahip olmalıdır. Ancak, şu anda miraslarını deneyimlemek, yorumlamak ve birbirleriyle bağlantı kurmak için çeşitli zorluklarla karşılaşılıyorlar.
- Birçoğu kamu tarafından finanse edilen galeriler, kütüphaneler, arşivler ve müzeler (GLAM'ler) dahil olmak üzere kültürel miras kurumları, vatandaşların kültüre katılabilecekleri ve dirençli

bilgi toplumlarının inşasına katkıda bulunabilecekleri çok önemli alanlardır. Yine de birçok GLAM dijital dünyadaki misyonlarını yerine getirememektedir; buna koruma ve muhafaza etmenin yanı sıra eğitim, araştırma veya keyif için halkın kullanımına sunma çabaları kapsamında koleksiyonları paylaşmak da dahildir.

Açık kültür bu zorlukların üstesinden gelmek için bir araçtır. Herkes için açık kültürün hayata geçirilmesine acil ihtiyaç vardır. Açık kültür şunlar olmadan gelişemez:

- Küresel bir politika ortamı - açık kültürü mümkün olan en geniş ölçüde destekleyen yasalar, standartlar, normlar, çerçeveler ve uygulamalar dahil olmak üzere küresel bir politika ortamı.
- Açık kültürü yaygın bir şekilde teşvik eden ve uygulayan yetkin insanlar.
- Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımların yanı sıra teknik, yasal ve sosyal açık altyapılar da dahil olmak üzere, kültürün dağıtımını ve kullanımını desteklemek için kamuya ait, kar amacı gütmeyen ve/veya kolektif olarak yönetilen açık dijital altyapılar.
- GLAM'ler, içerik oluşturucular ve açık altyapılar için sürdürülebilir ve yeterli finansman.

TAROC'un hedefleri neler?

TAROC, açık kültürün potansiyelini daha geniş kültür politikası gündeminin hedeflerine ulaşmak için birincil araç olarak kabul eden uluslararası bir politika çerçevesi ve ortak çalışma programlarını öngörmektedir. Bir araç olarak aşağıdakiler dahildir:

- İnsan Hakları Evrensel Beyanname (1948) kapsamında herkesin temel haklarını desteklemek:
 - İfade özgürlüğü ve bilgiye erişim - Madde 19
 - Toplumun kültürel yaşamına özgürce katılmak ve sanattan keyif almak - Madde 27(1)
- Başta kültürel miras olmak üzere kültürle ilgili Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (SKH'ler) ulaşmak
- Küresel bir kamu yararı olarak herkesin kültürden faydalanmasını sağlamak
- Çağdaş yaratıcılığı teşvik etmek ve sanatçı haklarını koruyanlar da dahil olmak üzere mevcut UNESCO araçlarını tamamlamak ve bunlara eşlik etmek:
 - kendi çalışmalarını açık bir şekilde erişilebilir kılmak isteyen yaratıcıları ve sanatçıları desteklemek
 - herkesin kamu malı statüsündeki kültürel mirası keşfetmesini, erişmesini, paylaşmasını, kullanmasını, yeniden kullanımını ve remikslemesini sağlamak ve çağdaş kültürel materyallerini sanatçıların isteklerine ve özgür seçimlerine göre açmak
- Kültürel mirasın korunması, kollanması, muhafaza edilmesi, yaygınlaştırılması ve yeniden canlandırılmasını kolaylaştırmak
- Engelliler için kültürel mirasa erişilebilirliği artırmak
- Birleşmiş Milletler Yerli Halklar Hakları Bildirgesi (2007) doğrultusunda gençler, kadınlar ve yerli halklar da dahil olmak üzere ötekileştirilmiş grupları güçlendirmek
- İçerik oluşturucuların adil ücretlendirilmesi ve finansal sürdürülebilirlik için yeni modelleri desteklemek

- Kültürel mirasın ve kültürel ifadelerin çeşitliliğinin korunması ve teşviğini geliştirilmek
- Bilgi toplumları inşa etmek ve dijital ve yeni teknoloji becerilerinin öğrenilmesini desteklemek ve teknolojik geçişler yoluyla kültür sektörünü desteklemek
- Kültürel mirasın yasadışı ticaretine karşı mücadele etmek
- Kültürel mirasın iadesini ve eski sahiplerine dönüşünü kolaylaştırmak
- GLAM organizasyonları ve koleksiyonları için sürdürülebilir bir gelecek sağlamak
- Kültürlerarası diyalog ve anlayışı teşvik etmek ve güvenilir bilgi paylaşımını desteklemek
- Dünyanın en büyük zorluklarıyla yüzleşmek için kültürel miras ve sanatla bağlantılı araştırma, eğitim ve öğrenime dinamizm kazandırmak
- Daha zengin hayatlar yaşamamıza yardımcı olmak için sanat, kültür ve yaratıcılığı canlandırmak
- Adil, demokratik ve dirençli toplumları sürdürmek için çeşitliliği, kapsayıcılığı ve eşitliği teşvik etmek
- Kültürel miras kurumlarının geçerliliği, misyon uyumları ve hizmet yönelimlerinin devamlılığını sağlamak için, kamu yatırımlarıyla dijital dünyaya taşımak

TAROC'u kim yürütüyor?

Biz gönüllüler, kütüphaneciler, telif hakkı uzmanları, antropologlar, sanatçılar, arşivciler, içerik yaratıcıları, akademisyenler, müze küratörleri, araştırmacılar, avukatlar, aktivistler, kültürel miras kurumu/GLAM uygulayıcıları ve kültürel miras ve çağdaş yaratıcılıkla ilgilenen diğer kişilerden oluşan uygulayıcı bir topluluğuz. Açık kültürün dönüştürücü gücüne inanıyoruz.

Creative Commons ne yapar?

CC 2001 yılında kuruldu ve yirmi yılı aşkın bir süredir kültüre erişimin öncüsü oldu. TAROC'un 2023'teki başlangıcından bu yana, biz:

YARATMAK Farkındalığı artırmak, bilgiyi paylaşmak ve yeni kültürel paradigmlar oluşturmak için yeni fikirleri canlandırmak üzere kaynakları birlikte yaratıyoruz. Örneğin:

- Açık Kültür - Temelleri ve Bağlam
- Açık Kültür - Ön Tanım
- Açık Kültür - Değerler ve İlkeler
- Açık Kültür - Hedefler ve Çıktılar

DEĞİŞİM Gerçek yaşam deneyimlerinin paylaşılması için küresel ve yerel sohbetler yapılabilecek alanları besliyoruz

İŞBİRLİĞİ Açık kültür gönüllülerini ve meraklılarını güçlendirmek ve benzer düşünen bireyler, topluluklar, kurumlar, kuruluşlar, özel sektör ve hükümetler arasında işbirliğini teşvik etmek için ağlar kuruyoruz.

Katılmak için hazır mısınız?

Creative Commons Açık Kültür Ekibi ile culture@creativecommons.org adresinden iletişime geçin.

Creative Commons, 2023, CC BY Uluslararası 4.0